

مقررہ جوازدهی و نظارت از سیستم‌های پرداخت و انتقال اوراق بهادار
(مجری خدمات تادیات)

دلو 1394

بخش اول

احکام عمومی

1. مبنی

مقرره جوازدهی و نظارت از سیستم‌های پرداخت و انتقال اوراق بهادار به تأسی از احکام مندرج مواد هفتادم، هشتاد و هفتم، نود و یکم و نود و ششم قانون د افغانستان بانک وضع گردیده است.

2. ساحه تطبیق

این مقرره موارد ذیل را مشخص می نماید:

(الف) شرایط، التزامات و طرز العمل‌های که تحت آن مجریان سیستم‌ها جواز دریافت نموده اند.

(ب) شرایط و معیارهای که تحت آن سیستم‌ها قابل راه اندازی اند و

(ج) امکانات و طرز العمل‌های که تحت آن د افغانستان بانک باید صلاحیت‌های نظارتی خویش را اعمال نماید.

3. اصطلاحات

اصطلاحات آتی در مقرره مفاهیم ذیل را افاده می نماید به استثنای اینکه در حکم‌طوری دیگری مشخص شده باشد.

1. **سپرده گذار مرکزی اوراق بهادار (CSD):** به معنی نهاد است که زمینه ثبت اوراق بهادار را مساعد میکند تا معاملات اوراق بهادار در نهایت از طریق ثبت و ورود در دفترچه طی مراحل گردد. اوراق بهادار در سپرده گذار مرکزی اوراق بهادار اعم به شکل الکترونیکی و شکل فیزیکی قابل نگهداری میباشد. یک سپرده گذار مرکزی اوراق بهادار طوریکه خدمات متولی و دارائی را فراهم میکند، همچنان خدمات تصفیه ویا تسویه را نیز ارائه میکند.

2. **تصفیه** به معنی پروسه انتقال، تسویه ویا تائید وجوه یا به معنی هدایات انتقال اوراق بهادار قبل از تسویه آن بوده و شامل تهیه هدایات و تثبیت وضعیت نهایی مالی برای تسویه میباشد.

3. **سیستم تصفیه** به معنی یک سلسله طرز العمل‌های است که به وسیله آن یک مشترک معلومات مربوط به انتقال وجوه یا اوراق بهادار از طریق سیستم مرکزی یا محل واحد به مشترکین دیگر ارائه و مبادله میکند و شامل میکانیزم‌های محاسبه وضعیت مشترکین بطور دو جانبه یا چندین جانبه با توجه به تسهیل تسویه مکلفیت‌های مالی آن، میباشد.

4. **تضمین** به معنی دارائی است که از طرف فراهم کننده تضمین ارائه میگردد تا در مقابل تضمین گیرنده مکلفیت خویش را حفظ کند. توافقات تضمین اشکال مختلف حقوقی دارد؛ تضمین با استفاده از روش انتقال قبale یا تعهد دریافت میگردد.

5. **انتقال الکترونیکی وجوه مالی:** به معنی هر نوع انتقال وجوه مالی از طریق امکانات الکترونیکی میباشد که از طرف یک شخص در نتیجه هدایت، اجازه یا دستور راه اندازی شده و شامل انتقالات محل فروش، معاملات ماشین اتومات صرافی، امانت گذاری یا برداشت مستقیم وجوه، انتقالات که از طریق تیلیفون، موبایل ها، انترنت، کارت یا سایر وسایل راه اندازی شده، می باشد.

6. **صادر کننده:** به معنی فراهم کننده خدمات پرداخت میباشد که اسناد پرداخت را صادر میکند. بدون در نظر داشت چگونگی طرح که تحت آن این اسناد پرداخت کار میکند، این در واقعیت نهاد است که در نهایت مکلف به پرداخت یا جبران معاملات مشتری و وجوه استفاده نشده میان سه جانب یا جوانب بیشتر میباشد تا مکلفیت‌های مالی خویش را تصفیه کند.

7. **تصفیه چندین جانبه:** به معنی توافق است که میان سه یا جوانب بیشتر جهت تصفیه خالص مکلفیت‌های مالی آنان صورت میگیرد.

8. **تصفیه خالص:** به معنی تعیین مکلفیت های پرداخت خالص یا تعیین ارزش خالص فسخ مکلفیت های تسویوی میان دو یا چندین مشترک سیستم میباشد.

9. **مجری:** به معنی د افغانستان بانک یا هر نهاد دیگر است که برای به کار انداختن یک سیستم از طرف د افغانستان بانک جواز اخذ نموده باشد.

10. **مشترک** به معنی یک طرف است که در چوکات قوانین یک سیستم واجد شرایط شناخته شده تا از طریق سیستم با سایر مشترکین چه به شکل مستقیم یا غیر مستقیم مبادله نموده و امور تصفیوی و تسویوی را پیش برد. یک مشترک مستقیم مشترکی است که مسوولیت تسویه پرداخت های خویش را، مشتریان خویش را و مشترکین غیر مستقیم را که به نمایندگی از آن ها امور تسویوی را پیش میرد، میباشد.

11. **سیستم پرداخت** به معنی هر نوع طرز العمل بشمول شبکه های ارتباطی است که به هدف طی مراحل پرداخت ها، تصفیه یا تسویه معاملات پرداخت و مبادله پرداخت ها در برابر سایر پرداختها، مکلفیت های مالی یا اوراق بهادار میان سه یا چندین فراهم کننده خدمات پولی توافق شده باشد.

12. **تسویه ناخالص زمان حقیقی** به معنی تسویه نهایی وجوه، مکلفیت های پرداخت و دفترچه ثبت اوراق بهادار و اسناد بطور معامله به معامله و در زمان حقیقی میباشد، چون در زمان و ساعات کاری در طول روز رخ میدهند

13. **سیستم انتقال اوراق بهادار** به معنی هر گونه طی مراحل بشمول شبکه های ارتباطی میباشد که میان سه و یا چندین فراهم کننده خدمات اوراق بهادار به هدف انتقال اوراق بهادار، تصفیه یا تسویه معاملات اوراق بهادار در مقابل پرداخت های که از طریق سایر اوراق بهادار یا نقداً داده شده، توافق میشود. این سیستم همچنان باید شامل سپرده گذار مرکزی اوراق بهادار باشد.

14. **قواعد تسویه** به معنی اصول است که اساس و پایه را بوجود میآورد تا بر بنیاد آن مکلفیت های پرداخت محاسبه، تصفیه یا تسویه گردد و شامل قوانینی میباشد که در صورت عدم توانایی یک مشترک جهت برآوردن مکلفیت های مالی (بدهی) خویش در مقابل سیستم یا سایر مشترکین، تدابیر لازم اتخاذ میگردد. درین قوانین همچنان تسویه مکلفیت های مالی اوراق بهادار نیز شامل میباشد.

15. **سیستم تسویه** به معنی سیستم است که برای تصفیه مکلفیت های پرداختی و همچنان تسویه مکلفیت های مربوط اوراق بهادار بکار میرود.

16. **تسویه** به معنی عمل تصفیه مکلفیت های مالی از طریق انتقال وجوه یا اوراق بهادار میان دو یا چندین طرف دخیل میباشد.

17. **خطر سیستمی** به معنی خطری ناتوانایی یک مشترک جهت برآوردن مکلفیت های مالی آن در چوکات یک سیستم میباشد، چون موعد سر رسید آن تکمیل میباشد یا اینکه سبب ایجاد خلل به سیستم میگردد و اینکار سبب میشود که سایر مشترکین سیستم نیز نتوانند مکلفیت های مالی خویش را در مدت معینه تصفیه کنند.

18. **استخدام نیروی بیرونی** به معنی اعتماد به جانب سوم از طریق عقد موافقت نامه میباشد تا قسمتی از خدمات را در حالی به آن بسپارد که مسوولیت های خدماتی خویش را حفظ کنند. استخدام نیروی بیرونی به مفهوم روابط نوع اداری یا نهادی که در آن نمایندگان به نام و به نمایندگی از طرف اصلی عمل میکنند، نمیشود.

19. به استثنای آنکه به مفهوم متفاوت بیان میگردد، درین مقرر اصطلاح "سیستم" به سیستم پرداخت یا سیستم انتقال اوراق بهادار اشاره میکند.

بخش دوم

جواز دهی

4. جواز دهی

الف) مطابق مواد 87 و 96 قانون د افغانستان بانک، هیچ شخص یک سیستم را به راه انداخته نمیتواند مگر اینکه از جانب د افغانستان بانک جواز اخذ نموده باشد.

ب) هر شخص که خواهان راه اندازی یک سیستم باشد باید از طریق ارائه اسناد و معلومات که در ماده پنجم این مقرر تجویز گردیده، به د افغانستان بانک درخواست نماید.

ج) علاوه بر شواهد اطاعت پذیری از هر گونه شرایط که د افغانستان بانک در زمینه راه اندازی یک سیستم تطبیق مینماید، شرایط حد اقل ذیل باید از طرف خود، سیستم برآورده شود:

1. مجری سیستم باید به عنوان کمپنی محدودالمسؤولیت، ایجاد و شناخته شود.

2. مجری سیستم باید التزام سرمایه ابتدائی و همچنان التزام برحال پرداخت سرمایه حد اقل 50 میلیون افغانی یا سایر مبالغ که از طرف د افغانستان بانک وقتاً فوقتاً تجویز میگردد، برآورده کند.

3. سرمایه ابتدائی یک مجری سیستم باید عناصر ذیل را در بر داشته باشد:

1. سرمایه اصلی

2. ذخایر

3. عواید نگهداری شده

4. سهام خریداری شده به عنوان بخش کسر پذیر

5. خسارات غیر حقیقی بابت اوراق بهادار و سایر اجزای سایر عواید زیاد به عنوان بخش کسر پذیر

6. خساره به عنوان بخش کسر پذیر.

4. برای داشتن توافقات مستحکم مدیریت و نظارت، تعریف مشخص و صریح شایستگی های انفرادی ارگان های مربوطه و مسؤولیت های لازم برای اتخاذ تدابیر در مطابقت با التزامات که در بخش 9 این مقرر ذکر گردیده، لازم میباشد.

5. داشتن پالیسی ها، روش ها و طرز العمل ها برای ارزیابی سلامت مالی مجری سیستم و مشترکین آن و همچنان برای شناسائی، نظارت و کنترل خطرات مرتبط به فعالیت های کاری سیستم.

6. حصول اطمینان از نهایی بودن پرداخت و تسویه، داشتن طرز العمل های صریح برای تصفیه، تخصیص جبران خساره و رفع تضمین کافی به تمام اشکال، نوعیت، موثریت و روش تحقق آن در مطابقت با احکام مربوطه حقوقی و قانونی دولت.

7. داشتن سیستم مصئون و قابل اعتماد تکنالوژی معلوماتی و رابطه های کافی برای حصول اطمینان از قابلیت همکاری و دسترسی و همچنان طرز العمل های نیرومند تداوم کاری و کنترل فاجعه.

8. داشتن قوانین عضویت که برای راه اندازی سیستم کافی و لازم باشد و همچنان طرز العمل های صریح، عادلانه و غیر تبعیض آمیز دسترسی.

5. اسناد مورد ضرورت

الف) درخواست دهنده مکلف است که اسناد و معلومات ذیل را یکجا با درخواستی نوشتاری آن ارائه نماید. از طرف د افغانستان بانک یک فورم معیاری درخواستی فراهم میگردد.

1. در خصوص سهامدار مجری سیستم، در صورت که شخص حکمی باشد:

الف. معلومات بیوگرافی و پاسپورت قابل اعتبار یا کارت هویت سهامدار؛

ب. ارزش خالص شخصی که از طرف نهاد شناخته شده بیرونی بازرسی (آدیت) تصدیق گردیده باشد؛

ج. سند عدم سوابق جرمی مالی و غیر مالی از طرف نهادهای مربوطه؛

2. در صورت که سهامدار یک شخص حقوقی باشد، اسناد ذیل باید به اضافه شواهد فوق الذکر ارائه گردد:

الف. یک کپی جواز کاری و منشور آن.

ب. سند عدم اعتراض از طرف مقام با صلاحیت ایکه به شخص حقوقی به هدف راه اندازی سیستم، جواز را صادر نموده است.

ج. کاپی کارت های هویت، بیوگرافی سهامداران و ساختار سهام آنان.

د. معلومات جامع راجع به فعالیت ها، پلان کاری و پیشگویی مالی برای مدت سه سال آینده (هرگاه موجود باشد).

هـ. صورت های حساب مالی تفتیش و بررسی شده سه سال اخیر.

و. بیوگرافی مقامات ارشد بانک.

3. شرح تنظیم و سازماندهی سیستم و اساسات کاری تجاری آن.

4. پلان تجاری برای سه سال آینده

5. شرح پالیسی ها و یا طرز العمل های سیستم، بشمول:

الف. معیار ایجاد شده برای اشتراک مستقیم و غیر مستقیم در سیستم

ب. اصل راه اندازی سیستم (زمان حقیقی، خالص و غیره)

ج. مسوده قوانین یا قوانین سیستم و سطوح خدمات که باید به اشتراک کنندگان فراهم گردد.

د. تحلیل خطر و تدابیر جهت محدود نمودن خطرات سیستم که از اثر کمبود سیالیت یا افلاس اشتراک کنندگان دخیل در سیستم بشمول ظرفیت آنان در قبال مدیریت خطر، بوجود میاید؛

و. قوانین مدیریت خطرات سیالیت، کریدت و تسویه بشمول قوانین تعیین کننده زمان که چه وقت هدایت و تسویه یک پرداخت نهایی می باشد.

هـ. تدابیر که برای حفاظت از عملیات تکنیکی بشمول پلان احتیاطی برای اختلالات عملیاتی در هنگام از کار افتیدن سیستم معمولی، اتخاذ میگردد.

ی. تدابیر که در جریان طی مراحل الکترونیکی و ذخیره اطلاعات مربوط به سیستم پرداخت در برابر افشاگری، سوء استفاده، آسیب، تخریب، خساره یا سرقت محافظت میکند.

6. جزئیات در مورد عملکرد تفتیش داخلی بشمول ساختار، حدود کاری، خطوط گزارش دهی و تناوب گزارش دهی
7. مرور کلی عملکرد های تکنالوژی معلوماتی بشمول حدود کاری، ساختار و خطوط گزارش دهی متصل با چارت اداری
8. پلان منابع بشری برای حصول اطمینان از منابع کافی جهت راه اندازی سیستم
9. سند امضاء شده در مورد سهم مربوطه پالیسی ها و طرز العمل های امنیتی که حد اقل موارد ذیل را داشته باشد:

(الف) شرح تنظیم و سازماندهی مسایل امنیتی اداره.

(ب) مشخص نمودن مسوولیت ها در قبال طرح، تطبیق، نظارت و نوسازی تدابیر امنیت معلوماتی، و

(ج) ایجاد طرز العمل ها برای ارزیابی اطاعت پذیری از پالیسی، انفاذ تدابیر دسپلینی و گزارش دهی در مورد تخطی های امنیتی.

(د) سند امضاء شده که توضیح دهنده تداوم کاری و پلان های بازیابی از آفات برای سهولت های تادیاتی و سناریوی رویداد/پلان یا برنامه مدیریت پروگرام برای حل یا رسیدگی به مشکلات چون شکایات، اشتباهات و ورود غیر مجاز و موجودیت تسهیلات پشتیبان میباشد.

10. سایر معلومات و اسناد که از طرف د افغانستان بانک لازم پنداشته میشود.

11. پرداخت فیس غیر قابل باز پرداخت برای درخواستی به د افغانستان بانک که مبلغ 500,000 افغانی میباشد.

6. طرز العمل جوازدهی و صدور جواز

(1) پس از دریافت درخواستی، د افغانستان بانک تحقیقات ابتدائی را در مورد واقعیت توضیحات و مشخصات ارائه شده از طرف درخواست کننده و مکمل بودن این معلومات انجام میدهد.

(2) در ظرف 7 روز کاری از زمان ارائه اسناد، د افغانستان بانک باید یا طرز العمل مکمل را تحت بخش فرعی (3) این بخش راه اندازی نماید یا از درخواست کننده بخواهد که معلومات اضافی را فراهم نماید. د افغانستان بانک باید در خصوص ارائه این معلومات یک ضرب العجل را تعیین و بازگو نماید.

(3) هرگاه د افغانستان بانک پس از تحقیقات انجام یافته تحت بخش فرعی (1) این بخش قناعت حاصل کند که درخواستی از تمام جهات مکمل میباشد، این بانک باید یک طرز العمل اساسی را راه اندازی نماید تا ارزیابی گردد که آیا با احکام این مقرر یا تدابیر مربوطه که از طرف د افغانستان بانک صادر گردیده، مطابقت دارد یا خیر.

(4) د افغانستان بانک باید در ظرف 90 روز از زمان ارسال درخواستی کامل، جواب ارائه نماید. هرگاه د افغانستان بانک تصمیم بگیرد که درخواستی به دلیل عدم مطابقت آن با یکی از شرایط بخش فرعی 4 (3) این مقرر یا شرایط مربوطه که از طرف د افغانستان بانک در برابر خطرات داخلی تحت این مقرر تعیین گردیده، قابل رد میباشد، درینصورت باید به درخواست دهنده اطلاعیه کتبی ارائه نماید که دلایل رد در آن درج گردیده باشد.

(5) جواز انفرادی پس از تبادل نظر با درخواست دهنده در مورد مناسب ترین راه های اصلاح کاستی های که از طرف د افغانستان بانک مشخص گردیده، صرفاً تحت شرایط مشخص که از طرف د افغانستان بانک وضع گردیده و مشروط به آنکه شرایط بازگو شده در مدت معینه برآورده شود، اعطا میگردد.

(6) یک شخص که جواز راه اندازی سیستم را بدست میآورد، باید فراهم آوری خدمات و اجرای فعالیت های را بطور انفرادی و همچنان در موقعیت که در جواز ذکر گردیده، انجام بدهد.

7. دلایل اساسی برای رد منظوری

1) د افغانستان بانک درخواستی یک شخص را مطابق ماده پنجم این مقرر به نسبت دلایل ذیل رد مینماید ولی محدود به این دلایل نمییاشد.

الف) هرگاه د افغانستان بانک مطمئن نباشد که تمام شرایط مندرج قانون د افغانستان بانک، مقرر شخص شایسته و مناسب و این مقرر برآورده شده است؛

ب) درخواست دهنده تحت شرایط ذیل از لحاظ مالی در وضعیت قناعت بخش قرار نداشته باشد:

1. درخواست دهنده ورشکسته اعلام شده باشد.

2. بدهی های درخواست دهنده از دارائی های آن تجاوز کند، حتی اگر وی رسماً ورشکسته اعلام نشده باشد.

3. درخواست دهنده تاریخچه مشکلات در زمینه پرداخت تکتانه یا مبلغ اصلی بدهی های مالی داشته باشد.

4. صورت های حساب مالی درخواست دهنده نشان بدهد که درخواست دهنده منبع نیرومند مالی نداشته، چون درخواست دهنده در صورت ضرورت در افزودن سرمایه اضافی به سیستم با مشکل روبرو میشود، یا

5. سایر دلایل که به عنوان شواهد به د افغانستان بانک ثابت بسازد که وضعیت کلی مالی درخواست دهنده با ضعف و کمبود بالقوه مواجه میشود.

ج) به اساس مواد ارائه شده، انتظار میرود که سیستم پیشنهادی در مدت زمان داده شده برای پلان تجاری نافعیت و مفاد معینه را حاصل و حفظ کرده نتواند.

د. در صورت که درخواست دهنده بخواهد که سیستم را توسط هیئت نظار کمپنی اصلی مدیریت و کنترل کند، عضو هیئت نظار مهارت ها و دانش کافی مسلکی یا تجربه کاری جهت اعمال نفوذ قابل ملاحظه بالای مدیریت سیستم را نداشته باشد.

ه. درخواست دهنده معلومات را که ارائه نموده با التزامات معینه این مقرر مطابقت نداشته یا نتوانسته معلومات مورد نظر را به د افغانستان بانک ارائه نماید.

و. د افغانستان بانک ثابت کند که درخواست دهنده در درخواستی فعلی یا در درخواستی دیگر خویش معلومات غلط یا گمراه کننده را ارائه نموده است.

ی. د افغانستان بانک در جریان ارزیابی درخواستی سایر مسایل را که وابسته به شرایط منحصر به یک درخواستی مشخص ارائه شده مییاشد و همچنان در موقع ارائه درخواستی محیط مالی صنعت را مورد ملاحظه و غور قرار میدهد.

بخش سوم

شرایط و مکلفیت ها برای اجرای یک سیستم

8. التزامات عمومی

- 1) مجریان سیستم باید اطمینان حاصل نمایند که فعالیت های آنان همواره در مطابقت با مقررات و سایر تدابیر کلی یا انفرادی که از طرف د افغانستان بانک اتخاذ گردیده، قرار دارد تا از موجودیت یک سیستم مصئون و مثمر پرداخت در کشور اطمینان حاصل گردد.
- 2) هیچ مجری سیستم بدون در نظر داشت موارد ذیل سبب تغییر در سیستم نمیگردد که ساختار، عملکرد، مدیریت خطر یا اداره سیستم را متأثر بسازد:

الف. منظوری د افغانستان بانک؛ و

ب. ارائه اطلاعات به مشترکین سیستم در خلال سی (30) روز پس از منظوری د افغانستان بانک.

9. ساختار و طرز اداره سیستم

- الف. مجریان سیستم مکلف اند که تشکیل مدیریتی و اداری خویش (بورد سهامداران، بورد نظارت کنندگان، بورد مدیریت و کمیته ها) را مطابقفصل های هشتم، نهم و دهم قانون شرکت ها و کمپنی های محدودالمسؤولیت افغانستان، ایجاد نمایند.
- ب. اهداف مجری سیستم مستند باشد تا به مصئونیت و مثمریت سیستم اولویت بدهد و توافقات مستند مدیریت و کنترل را که خطوط صریح و مستقیم مسوولیت ها را جوابگویی ها را بیان کند، داشته باشد.

ج. نقش ها و مسوولیت های بورد نظارت صریح و در بر گیرنده موارد ذیل بوده ولی محدود به آن نمی باشد:

1. داشتن اهداف روشن ستراتیژیک برای ایجاد سیستم
 2. ایجاد طرزالعمل های مستند برای کارکرد سیستم بشمول طرزالعمل ها جهت شناسائی، رسیدگی و مدیریت تضاد منافع اعضای آن.
 3. حصول اطمینان از گزینش و نظارت موثر و در صورت ضرورت عزل اعضای مدیریت
 4. ایجاد پالیسی های مناسب برای جبران که با بهترین روش ها سازگار بوده و به اساس دست آوردهای طویل المدت استوار باشد.
- د. بورد باید هر دو کارکرد کلی و کارکرد انفرادی هر عضو بورد را حد اقل در سال یک مرتبه مورد بررسی و بازنگری قرار بدهد.
- هـ. در تشکیل بورد باید یک ترکیب مناسب از مهارت های تخنیکی، دانش و تجربه در مورد هر دو سیستم و بازار مالی بطور کل در نظر گرفته شود تا بورد بتواند وظایف و مسوولیت های خویش را بطور دقیق ادا نماید.
- و. وظایف، مسوولیت ها و خطوط گزارش دهی بورد مدیریت باید صریحاً تعریف و مشخص شود. بورد باید از تمامیت و ترکیب مناسب از مهارت های تخنیکی، دانش و تجربه در مورد هر دو سیستم و بازار مالی اطمینان حاصل نماید تا سبب شود که بورد مدیریت، وظایف و مسوولیت های خویش در قبال عملیات و مدیریت خطر مجری سیستم را عملی نماید. از جمله مسوولیت های بورد مدیریت تحت هدایت بورد نظارت کنندگان، حصول اطمینان از موارد ذیل می باشد:

1. فعالیت های مجری سیستم با اهداف، ستراتیژی و تحمل خطر آن سازگار می باشد

2. ابزارهای کنترل داخلی و طرزالعمل های مربوطه بگونه مناسب طرح، اجرا و نظارت گردیده تا اهداف مجری سیستم رشد نماید

3. ابزارهای کنترل داخلی و طرزالعمل های مربوطه باید از طرف کارمندان مسلکی، آموزش دیده و شایسته مدیریت خطرات و وظایف تفتیش داخلی مورد بازنگری و آزمایش قرار بگیرد

4. اشتراک فعال در روند کنترل خطر 5. اینکه منابع کافی برای چارچوب مدیریت خطر سیستم تخصیص داده شده است.

ل. مورد نظارت کنندگان باید یک چارچوب مستند یا عملی کاری برای مدیریت خطر را ایجاد و نظارت کند که شامل موارد ذیل باشد:

1. شامل پالیسی تحمل خطر مجری سیستم باشد؛

2. مسوولیت ها و جوابگویی را برای تصامیم خطر بسپارد؛

3. رسیدگی به تصمیم گیری در هنگام بحران ها و حالات اضطراری؛

4. رسیدگی به وظایف کنترل داخلی.

م. مورد باید اطمینان حاصل نماید که وظایف مدیریت خطر و کنترل داخلی دارای صلاحیت، استقلالیت، منابع و دسترسی کافی به مورد نظارت کنندگان میباشد.

ی. مورد نظارت کنندگان باید اطمینان حاصل نماید که تصامیم بزرگ که ساختار، قوانین و استراتژی کلی تخنیکی و کاری سیستم را بخصوص در ارتباط به انتخاب توافق تصفیه و تسویه، تشکیل کاری، حدود محصولات تصفیه یا تسویه شده و کاربرد تکنالوژی و طرزالعمل ها متاثر می سازد، منافع مشروع سهامداران مربوط سیستم را بگونه درست منعکس میسازد. با سهامداران مربوطه باید از قبل در مورد همچو تصامیم دقیقاً مشوره و رایزنی شود.

10. رژیم دسترسی

(1) د افغانستان بانک بالای شخص که تصمیم دسترسی به سیستم را دارد، رژیم دسترسی را بدون در نظر داشت اینکه شخص یک مشترک یا مجری سیستم است، با شرایط که خود بانک مناسب میداند، وضع میکند.

(2) در هنگام تصمیم گیری اینکه مطابق بخش فرعی (1) رژیم دسترسی وضع گردد یا خیر، د افغانستان بانک باید موارد ذیل را مدنظر بگیرد:

الف. خواه وضع رژیم دسترسی به سیستم به نفع عامه تمام میشود

ب. منافع مشترکین فعلی و مجری سیستم؛

ج. منافع اشخاص که در آینده خواهان دسترسی به سیستم باشند؛ و

د. سایر موارد ایکه د افغانستان بانک لازم بداند.

(3) در اثنای وضع رژیم دسترسی به سیستم مطابق بخش فرعی (1)، د افغانستان بانک باید اطمینان حاصل نماید که رژیم دسترسی عادلانه و بدون تبعیض میباشد.

(4) د افغانستان بانک صلاحیت دارد تا به اساس ارزیابی موارد فوق الذکر که در بخش فرعی (2) بیان گردیده، در رژیم دسترسی تغییرات وارد کند.

(5) د افغانستان بانک صلاحیت دارد که به اساس ارزیابی موارد فوق الذکر که در بخش فرعی (2) بیان گردیده، رژیم دسترسی به سیستم را فسخ کند.

11. منابع بیرونی فعالیت ها

(1) هرگاه مجری سیستم بخواهد که وظایف عملیاتی را به منابع بیرونی بسپارد، مکلف است که د افغانستان بانک را منطبقاً آگاه بسازد.

2) به بیرون دادن وظایف عمده عملیاتی باید به نحوی صورت نگیرد که کیفیت کنترل داخلی مجری سیستم را بطور چشمگیری متضرر بسازد و قابلیت د افغانستان بانک جهت نظارت از قانون پذیری با تمام مکلفیت‌های مندرج این مقرر را متضرر بسازد.

3) برای مقصد فقره 2 این ماده، وظیفه عملیاتی باید در صورت مهم دانسته شود که شکل گیری یک نقیصه یا ناکارایی در کارکرد و اجراءات سبب شود که مجری سیستم بگونه مداوم از شرایط جواز خویش، یا از کارکرد مالی یا سلامت یا تداوم خدمات خویش اطاعت پذیری کرده نتواند.

4) د افغانستان بانک باید اطمینان حاصل نماید که در صورت مجری سیستم وظایف و مسوولیت‌های کلیدی عملیاتی خویش را به منابع بیرونی می سپارد، با شرایط ذیل در مطابقت قرار دارد:

الف. به بیرون سپردن وظایف باید شامل تفویض مسوولیت‌های مقامات ارشد نباشد

ب. روابط و مکلفیت‌های صادر کننده در قبال کاربران هرگونه ابزاراسناد مربوطه پرداخت باید تغییر نکند.

ج. شرایط که مجری سیستم باید برای اخذ جواز با آن مطابقت و از آن اطاعت کند و مطابق این مقرر آنرا حفظ کند. تضعیف نگردد. و

د. هیچ یکی از شرایط دیگر که تحت آن جواز داده میشود، باید حذف یا اصلاح نگردد.

12. جوابگویی

1) وقتی که مجریان برای اجرای وظایف عملیاتی خویش بالای جوانب سوم اتکا کنند، آنان تدابیر لازم را در نظر بگیرند تا مطمئن شوند که از شرایط این مقرر اطاعت شده است.

2) مجریان سیستم در قبال اعمال کارمندان خویش یا هر طرف سوم که به آن وظیفه سپرده میشود، کاملاً جوابگو و مسوولیت پذیر باشند.

13. اعلان عام از طرف مجریان سیستم پرداخت

1) یک مجری سیستم پرداخت که از طرف د افغانستان بانک جواز اخذ نموده است، مکلف است که گزارش‌های سالانه خویش را یکجا با صورت‌های حساب مالی بررسی شده، معلومات راجع به عملیات آن، مدیریت خطرات و روش‌های تکنالوژی معلوماتی بشمول نظر تفتیش بیرونی در مورد موثریت روش‌های مدیریت خطرات، گزارش سالانه که باید در دسترس عامه قرار بگیرد در ظرف سه ماه از تاریخ پایان سال محاسبوی، در وب سایت نشر نماید. افزون بر گزارش‌های سالانه، به یک مجری سیستم پرداخت هدایت داده میشود که سایر همچو معلومات را که به نفع عامه دانسته میشود، نشر نماید.

14. الغاء

1) د افغانستان بانک جواز یک مجری سیستم را در حالات ذیل لغو میکند:

الف. نقض هرگونه احکام این مقرر؛

ب. با سایر تدابیر کلی که مطابق این مقرر نشر گردیده، مطابقت نکند. ؛

ج. با تصامیم انفرادی که از طرف د افغانستان صادر گردیده، مطابقت کرده نتواند.

د. خدماتی را ارائه کند که با شرایط که تحت آن جواز صادر گردیده، در مغایرت قرار داشته باشد.

و. مفلس یا منحل شود

هـ. به اساس ارائه معلومات غلط یا نادرست، جواز اخذ نموده باشد؛

ی. نتوانسته است که در ظرف 12 ماه پس از صدور جواز فعالیت‌های خویش را آغاز کند.

- (2) مطابق بخش فرعی (1) این بخش، هیچ جواز لغو نمیشود، به استثنای حالت که به درخواست دهنده فرصت مناسب برای استماع داده شده باشد.
- (3) هیچ مورد مندرج بخش فرعی (2) این بخش تطبیق نمیگردد که د افغانستان بانک برای منافع سیاست پولی یا ثبات مالی کشور یا به هر دلیل مربوط به منافع عامه فسخ یک جواز را لازم بداند.
- (4) در موقع تصمیم گیری بر اینکه یک شخص را مطابق بخش فرعی (1) این بخش از راه اندازی یک سیستم منع کرد یا خیر، د افغانستان بانک با ارائه اطلاعات کتبی از قبل به شخص تمام ملکیتها، تجهیزات، ماشین آلات، وسایل، کتابها یا سایر اسناد یا حسابات و معاملات را بررسی و معاینه میکند.
- (5) دستور فسخ که مطابق بخش فرعی (1) این بخش صادر میگردد، باید در بر گیرنده احکام لازم جهت حراست و محافظت از منابع اشخاص که از اثر همچو دستور فسخ متاثر میشود، باشد.
- (6) تصمیم فسخ جواز باید از طرف د افغانستان بانک در یکی از اخبارهای بلند تیراژه نشر برسد.
- (7) فسخ جواز باید به تاریخ نشر آن یا هر تاریخ دیگر را که د افغانستان بانک مشخص بسازد، به حالت اجرا درآید.
- (8) تداوم فعالیت سیستم از تاریخ اینکه در آن دستور فسخ اجرا میگردد، منع قرار داده شود.

بخش چهارم

نظارت

15. صلاحیت عمومی نظارت

- (1) سیستم‌های که مطابق این مقرر راه اندازی شده شامل مجریان سیستم‌ها و مشترکین آن و جوانب سوم که قسمتی از خدمات به آنان سپرده شده باید از طرف د افغانستان بانک نظارت شوند.
- (2) اشخاصی که به نمایندگی از د افغانستان بانک مسوولیت نظارت را بدوش می گیرند، باید در برابر اشخاص سوم به دلیل عواقب که از اثر کارکرد و وظایف آنان بوجود میاید، مسوول دانسته نشوند.
- (3) اشخاصی که در مورد فعالیت‌های خویش پیرامون نظارت بر پرداخت و احصائیه به د افغانستان بانک معلومات و گزارش‌ها ارائه میکنند، مطابق طرزالعمل و رضایت و تناوب ایجاد شده از طرف د افغانستان بانک عمل نمایند.
- (4) مجری سیستم، مشترکین و سایر اشخاص که تابع نظارت میباشند، مکلف اند تا برای انجام این نظارت اجازه بدهند، از اعمالی دست بکشند که سبب پیشگیری نظارت میگردد و تمام معلومات و همکاری‌های لازم که مطابق این مقرر لازم پنداشته میشود و یا هم برای راه اندازی نظارت از طرف د افغانستان بانک یا سایر اشخاص ذیصلاح الزامی میباشد، فراهم نموده و زمینه سازی نمایند.
- (5) د افغانستان بانک با سایر مقامات عامه که در تنظیم و نظارت از موسسات مالی و سایر نهاد‌های که مستقی یا غیر مستقیم در فعالیت‌های خویش در افغانستان مشغول اند، همکاری میکند. مطابق قوانین افغانستان، د افغانستان بانک میتواند با همچو ادارات و اشخاص معلومات را تبادل کند و آنان را در مورد کمی و کاستی‌های که در جریان فعالیت‌های نظارت کشف گردیده، آگاه بسازد.
- (6) د افغانستان بانک با نهاد‌های که در سایر کشورها اند، در زمینه نظارت سیستم‌ها همکاری میکند. د افغانستان بانک میتواند که مطابق قوانین افغانستان با همچو ادارات و اشخاص معلومات را تبادل کند و آنان را در مورد کمی و کاستی‌های تشخیص شده در جریان روند نظارت، آگاه نماید.
- (7) هرگاه د افغانستان بانک در جریان نظارت واقعیت‌های را دریابد که نشانگر ارتکاب اعمال جرمی باشد، درینصورت نهاد مربوطه را بدون هیچ گونه تاخیر و دلیل غیر معقول در مورد اقدامات جرمی مطلع میسازد.

16. دسترسی به معلومات

- (1) د افغانستان بانک درخواست میکند که هر مشترک، مجری سیستم یا سایر اشخاص که به نمایندگی از مجری سیستم یا نهاد تسویه عمل میکند، باید در مدت زمان داده شده در اطلاعیه تمام معلومات را که د افغانستان بانک لازم میداند، فراهم کند.
- (2) د افغانستان بانک صورت‌های حساب توحید شده و هر نوع معلومات گردآوری شده برای مقصد احصائیوی را که با خود دارد مطابق این مقرر تهیه و نشر مینماید.

17. صلاحیت اجرای بررسی

- (1) د افغانستان بانک صلاحیت دارد که ملکیت‌های مجری سیستم را به عنوان بخش از روند جواز دهی و همچنان بطور دوره وار به عنوان بخش از رژیم نظارت، مورد نظارت و بازبینی قرار بدهد. این کار با ارائه یا بدون ارائه درخواست کتبی صورت می گیرد.
- (2) در همچو حالات، د افغانستان بانک صلاحیت دارد که هر گونه کتاب‌ها (دفتر ثبت)، ملکیت‌ها، تجهیزات، (مصاحبه کارمندان) یا سایر اقلام را که به هدف حصول اطمینان از قانون پذیری از تدابیر د افغانستان بانک لازم میداند، نظارت نموده و نزد خویش نگهدارد.

3) د افغانستان بانک میتواند متخصصین مستقل بیرونی را بگمارد و از طریق کارمندان ذیصلاح خویش در نشست‌های نهادهای مدیریت و نظارت‌کننده اشخاص که تحت نظارت پرداخت قرار دارد، حضور داشته باشد. همچو کارمندان باصلاحیت نظریات و سفارش‌های را ارائه میکنند که باید طی یادداشت‌های نشست ثبت شوند.

4) در صورت که موضوع مورد بحث بانک‌ها و سایر موسسات مالی باشد، کارکرد همچو مقام باید در مطابقت با قوانین و طرز‌العمل‌های نظارت بانکی باشد و د افغانستان بانک باید تفاهم نامه را با مقامات مربوطه عقد نماید تا فعالیت‌های دو طرفه هماهنگ شود.

18. اقدامات اصلاحی و تنفیذی بالای سیستم‌های پرداخت

1) در صورتیکه د افغانستان بانک در فعالیت‌های سیستم پرداخت نواقص را که نظر به چگونگی و جدیت آن متفاوت میباشد، دریابد، موارد ذیل را انجام میدهد:

الف. به مجری سیستم و/یا مشترک سیستم پرداخت اخطاریه کتبی و/یا هدایات الزامی را صادر میکند

ب. مجری سیستم و/یا مشترک سیستم پرداخت را مکلف میگرداند که فعالیت را متوقف ساخته و نواقص را در مدت زمان داده شده اصلاح نماید؛

ج. به مجری سیستم پرداخت دستور میدهد که یک مشترک را به دلیل عدم توانایی آن جهت رعایت التزامات یا قوانین سیستم که در اینجا درج گردیده، حذف کند.

د. به مشترکین و مجری سیستم پرداخت دستور میدهد تا قوانین خویش را تغییر بدهد

و. مجری سیستم را مکلف میگرداند تا با هزینه شخصی خویش یک پروسه تفتیش و بررسی داخلی یا بیرونی از سیستم یا مشترکین آن را راه اندازی نماید

هـ. بالای مجری سیستم پرداخت ممنوعیت مؤقت یا دایمی را در خصوص فعالیت در سیستم پرداخت وضع میکند؛

ی. جواز مجری سیستم پرداخت را که تحت جواز فعالیت میکند، فسخ میکند.

19. دفتر رجستریشن

1) د افغانستان بانک باید در خصوص مجریان مجوز سیستم پرداخت ثبت و رجستر عامه را نگهدارد.

2) این ثبت سوابق باید معلومات ذیل را در بر داشته باشد:

الف. عدد شاخص جواز که از طرف د افغانستان بانک صادر گردیده و تاریخ صدور آن

ب. شماره شناسائی مالیه پردازان؛

ج. نام، دفتر ثبت و دفتر اصلی/مرکزی؛

د. اشخاصی که مجری سیستم را مدیریت و از آن نمایندگی میکنند

و. خدمات/فعالیت‌های که مجری سیستم به آن منظور جواز اخذ نموده است

هـ. موقعیت مجری سیستم، آدرس آن و هویت اشخاص که آنرا مدیریت و از آن نمایندگی میکند؛

ی. فسخ جواز صادر شده یا توقف فعالیت‌های تجاری.

3) سوابق که در بخش فرعی 1 به آن اشاره شد، باید به سطح عامه در انترنت قابل دسترس بوده و بصورت منظم نوسازی (update) شود.

20. مکلفیت در قبال حفظ محرمت معلومات

1) اشخاصی که صلاحیت نظارت بر سیستم‌های پرداخت را دارند، باید مکلف گردند تا در ارتباط به واقعیت‌های که در جریان وظایف کسب گردیده، محرمت مسلکی را مدنظر بگیرند. به اساس معلومات دریافت شده از طریق فعالیت‌های نظارتی، د افغانستان بانک خلاصه معلومات را که در آن کدام سیستم و شخص، مشخص نشده باشد، به طرف سوم فراهم میکند.

2) معلومات حاصل شده در جریان نظارت، صرف از طرف اشخاص با صلاحیت در اجرای مسوولیت‌های وظیفوی و در زمینه اقدامات قانونی که د افغانستان بانک در رابطه به نظارت سیستم‌های پرداخت یا سایر تصامیم که صادر میکند، مورد استفاده قرار می‌گیرد.

3) د افغانستان بانک مطابق موافقت نامه دو جانبه همکاری، به نهاد نظارت کننده کشور دیگر تمام معلومات حاصل شده در جریان نظارت را ارائه میدارد. به نهاد ها و اشخاص دیگر صرفاً در صورتی و تحت شرایطی معلومات ارائه میشود که آنان از معلومات محافظت نموده و محرمت را در نظر بگیرند. ازین معلومات باید برای مقصد معینه یا اقدامات که به هدف آن معلومات ارائه شده، استفاده گردد. معلومات که به کشورهای دیگر ارسال میگردد، باید به شکل مختصر یا مجموعی باشد. در مورد جزییات معامله باید هیچگونه توضیحات و افشاگری صورت نگیرد، مگر اینکه به مشترکین و مجری متضرره اطلاع داده شود.

4) د افغانستان بانک همچنان صلاحیت دارد تا تمام معلومات را که به مقصد فعالیت‌های نظارتی ضرورت دارد، مطابق موافقت نامه همکاری یا امثال آن از سایر کشورها درخواست نماید.

21. شرایط گزارش دهی

1) مجریان سیستم مکلف اند که صورت‌های حساب بررسی شده مالی را نگهداشته و همچنان همه ساله در خلال 90 روز پس از اتمام سال مالی یا نظر به خواست د افغانستان بانک، این صورت‌های حساب را به بانک ارائه نمایند.

2) مجریان سیستم مکلف اند که به د افغانستان بانک راجع به موارد ذیل معلومات ارائه نمایند:

الف. آغاز هرگونه اقدامات قابل ملاحظه قانونی از طرف یا در برابر نهاد؛

ب. توضیحات در مورد هر گونه تغییرات و تحولات که بالای مجری سیستم اثرات قابل ملاحظه بجا میگذارد؛ و

ج. توضیحات در مورد جریمه‌ها/مجازات که از طرف کدام ریاست دولت بالای مجری سیستم وضع گردیده؛

د. سایر معلومات، سوابق و اسناد که از طرف د افغانستان بانک تجویز میگردد.

3) مجریان سیستم مکلف اند که معلومات احصائیوی را به د افغانستان بانک فراهم نماید که جزئیات آن از طریق متحد المال مشخص میگردد.

22. فیس‌ها و هزینه‌ها

1) از طرف د افغانستان بانک بالای مجریان و مشترکین سیستم‌ها به نسبت مصارف مستقیم یا غیر مستقیم که در نتیجه نظارت و خدمات تنظیم کننده وارد میگردد، فیس‌ها و هزینه‌ها وضع میگردد.

2) مبلغ فیس‌ها، فیس‌های ارزیابی سالانه و سایر هزینه‌ها و انواع محاسبه آن وقتاً فوقتاً از طریق متحد المال‌های د افغانستان بانک تعیین و نشر میگردد.

بخش پنجم

تسویه، تصفیه و نهایی شدن پرداخت

(1) هر مشترک یک سیستم باید موارد ذیل را انجام بدهد:

الف) در دفاتر ثبت د افغانستان بانک حسابات تسویه را افتتاح و نگهدارد که شامل نگهداری بیلانس‌های حد اقل به اساس شرایط که د افغانستان بانک لازم بدانند؛ یا

ب) یک مشترک دیگری را که نزد د افغانستان بانک حساب تسویه افتتاح نموده باشد، بگمارد تا تمام بدهی‌های برخاسته از تصفیه همه روزه (مکلفیت‌های مالی) که مشترک نخست در برابر مشترک دیگر مقتضی (مقروض) باشد، تسویه نماید.

(2) در صورت که یک مشترک، مشترک دیگر را مطابق بخش فرعی 1. ب این بخش بگمارد، مشترک نخست مکلف است که قبل از آنکه مشترک دوم به نمایندگی از آن بدهی را تسویه کند، به مجری سیستم کتباً در مورد تقرر این شخص اطلاع بدهد و همچنان نامۀ تأییدی شخص مقرر شده نیز ضمیمه آن گردد.

(3) هر مشترک که مطابق بخش فرعی 1. ب قصد فسخ تقرری را داشته باشد، باید مجری سیستم را آگاه بسازد و مجری سیستم نیز مکلف است که در مدت زمان حد اقل هفت روز پیش از تاریخ فسخ تقرری کتباً به د افغانستان بانک گزارش بدهد. قرارداد تقرری صرفاً در صورت فسخ می‌گردد که دو طرف پرداختنی‌ها و بدهی‌های خویش را تصفیه و تسویه نموده باشد.

24. نهایی شدن پرداخت

(1) برای نهایی ساختن یک عملیه پرداخت، یک سیستم باید مطابق احکام این مقرر و قوانین و مقررات هدايات منتشره د افغانستان بانک تجویز گردیده، قوانین را مشخص نماید طبق این قوانین دستورها را پس از آنکه وارد سیستم شود، غیر قابل فسخ بگرداند، به استثنای شرایط خاص، که تطبیق می‌گردد.

(2) ورود (ثبت در دفترچه) یا پرداخت که مطابق به بخش فرعی یک این بخش اجرا می‌گردد، باید در اثر طی مراحل و اقدامات افلاس یا ورشکستگی یا هر قانون مشابه نافذه دیگر فسخ، بازگستارنده یا کنار گذاشته نشود و تابع هیچ حکم قانون یا دستور اداری یا ارگان قضائی قرار نگیرد

25. تضمین برای پرداخت و تسویه

حقوق و راه‌های جبران یک مجری سیستم، مشترک، کلیرنگ هاوس یا سایر طرف‌های سوم دخیل در سیستم یا د افغانستان بانک در ارتباط به تضمین که به عنوان ضمانت در بدل یک پرداخت یا اجرای بدهی که در سیستم وارد گردیده، باید از اثر طی مراحل و اقدامات افلاس یا ورشکستگی و یا توسط قانون مشابه دیگر متأثر نشود. همچو حقوق و راه‌های جبران باید تابع احکام یا دستور که توانایی قرضه دهندگان جهت اعمال حقوق و راه‌های جبران آن در ارتباط به تضمین را متأثر می‌سازد، قرار نگیرد.

بخش ششم

انحلال و اداره مجری یا مشترک سیستم

26. د افغانستان بانک باید در مورد انحلال مطلع شود

1) در صورتیکه یک مجری یا مشترک سیستم منحل یا تحت اداره قرار بگیرد، مجری سیستم یا مشترک که در برابر آن دستور یا تصمیم انحلال یا اداره شدن صادر گردیده، باید بدون تاخیر یک کاپی از دستور یا تصمیم را به د افغانستان بانک تسلیم نماید.

27. ممنوعیت

1) یک مجری یا مشترک سیستم که در برابر آن طرح انحلال یا تحت اداره قرار گرفتن ثبت گردیده باشد یا تصمیم مبنی بر انحلال داوطلبانه اتخاذ گردیده باشد، از اجرا یا اشتراک در هر گونه سیستم تا زمان منع قرار داده میشود که این درخواستی یا طرح رفع گردیده یا سرنوشت آن کاملاً معلومگردد.

28. انحلال یا اداره شدن مشترک باید مرحله نهایی را متاثر نه سازد

با وجود هر آنچه در مصوبه مربوط به افلاس یا ورشکستگی در مغایرت قرار داشته باشد، انحلال یا گشایش طرح اداره یک مشترک در داخل یک سیستم باید نهایی بودن یا غیر قابل فسخ بودن یک مورد ورودی (ثبت در دفترچه) یا پرداخت را که نهایی و مطابق بخش 23 این مقرر فسخ ناپذیر میگردد، قبل از آنکه یک کاپی از دستور یا تصمیم مربوطه نزد د افغانستان بانک ثبت گردد، متاثر نه نماید.

29. اصول و مقررات د افغانستان بانک و سیستمهای مجوز برای پابند ساختن تصفیه کنندگان

1) هرگاه یک موسسه که در یک سیستم اشتراک میکند، منحل گردد یا تحت اداره قرار بگیرد و یا توسط یک محکمه مفلس اعلام شود، هر حکم مندرج توافق نامه کتبی که مشترک جابجاء کننده آن باشد، طرف تصفیه کننده یا اداره کننده را در ارتباط به هر مورد پرداخت یا تسویه بدهی مشترک مکلف و پابند میسازد و تحت شرایط ذیل تطبیق میگردد:

الف. قبل از صدور دستور انحلال یا توافق از طریق تصفیه تعیین گردیده باشد؛ و

ب. در تاریخ یا قبل از دستور انحلال یا توافق مرخص شده باشد، یا مرخص شدن آن به تاریخ انحلال یا طرح تحت اداره قرار گرفتن از موعد معینه آن گذشته باشد.

بخش هفتم

تخلفات، تدابیر اصلاحی و مجازات

30. جریمه‌ها و فیس‌های ناوقت

1) د افغانستان بانک باید جریمه‌ها و فیس‌های ناوقت به دلیل عدم مطابقت از احکام مندرج این مقررہ را تشخیص کند. 2) د افغانستان بانک حق دارد که جریمه‌ها و مجازات را وضع کند. د افغانستان بانک جزئیات و مبلغ هزینه‌ها و مجازات را طی متحد المال‌ها و دساتیر که وقتاً فوقتاً منتشر می‌گردد، تعیین می‌دارد.

31. مجازات برای مجریان که بدون جواز فعالیت می‌کند

1) د افغانستان بانک در هر زمان این حق را به خود محفوظ می‌دارد که علیه افراد و نهاد‌های که در تناقض با مقررات د افغانستان بانک یک سیستم را راه اندازی نموده اند، اقدامات قانونی را اتخاذ نماید.

2) راه اندازی سیستم بدون جواز منجر به راجع ساختن آن به لوی سارنوالی به هدف بستن، مصادره سوابق و ملکیت‌ها و پیگیری قانونی آن می‌گردد.

32. تاریخ انفاذ

این مقررہ بعد از تصویب شورای عالی د افغانستان بانک مرعی الاجراء می‌باشد.